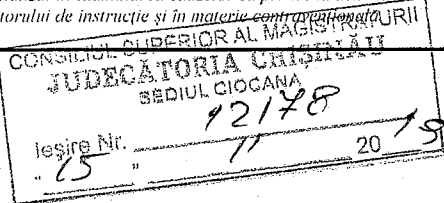

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 342 620; (022) 441 090
e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, M. Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 342 620; (022) 441 090
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contravenational matters*

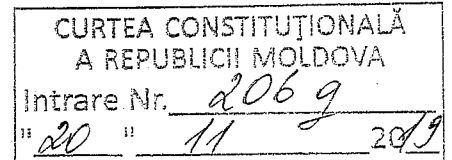
Curtea Constituțională
Mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușneanu 28

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) expediază în adresa dv-ștră cauza nr. 10-1362/19.

Anexă: cauza nr. 10-1362/19 pe 26 file.

Pavliuc Ghenadie,
Vicepreședintele Judecătoriei Chișinău

ex: Aurelia B.
078561529

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a articolului 282 din Codul de procedură penală (*inaintarea
acuzarii*)

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZARII

1. Nume – **Clipa**
2. Prenume – **Oleg**
3. Functia - **manager**
4. Adresa – **mun. Chisinau, str. N. Zelinski, 42, ap. 13**
5. Tel. – **0 682 08 811**
6. Numele si prenumele reprezentantului – **Pruteanu Vasile**
7. Ocupatia reprezentantului – **avocat**
8. Adresa reprezentantului – **MD 2032, mun. Chisinau, str. Burebista, 78**
9. Tel. reprezentantului – **0 691 47 215**
10. Email – **pruteanu1958@mail.ru**
- 11.

II – OBIECTUL SESIZARII

12. *Exercitarea controlului constitutionalitatii prevederilor art. 282 ale Codului de Procedura Penala, potrivit carora:*

- (1) Înaintarea acuzaării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit.
- (2) Procurorul, după stabilirea identității învinuitului, îi aduce la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire și îi explică conținutul ei. Aceste acțiuni se atestă cu semnăturile procurorului, învinuitului, avocatului și ale altor persoane care participă la această acțiune procesuală, aplicate pe ordonanța de punere sub învinuire, indicându-se data și ora punerii sub învinuire.
- (3) După înaintarea acuzaării, procurorul îi va explica învinuitului drepturile și obligațiile acestuia prevăzute în art.66. Învinuitului i se înmânează copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui. Acțiunile nominalizate, de asemenea, se consemnează în ordonanța de punere sub învinuire în modul prevăzut în alin.(2).
- (4) Învinuitul este audiat în aceeași zi în condițiile prevăzute în art.104.

prin prisma art.art. 21 si 23 din Constitutia Republicii Moldova.

III – CIRCUMSTANTELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CATRE INSTANTA DE JUDECATA

13. La 24.11.2008 a fost pornita cauza penala nr. 2008990277 in temeiul art. 248 alin. (5) Cod penal. La 02.02.2009 procurorul secției conducere a urmării penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale i-a înaintat lui Oleg Clipa învinuire pe art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal. De la data pornirii urmării penale au trecut aproape 11 ani, de la data înaintării învinuirii – 10 ani si jumătate, totodata în ultimii 10 ani cu inculpatul nu au fost petrecute careva acțiuni de urmărire penală. La 29.02.2016 urmarirea penala in cauza nr. 2008990277 a fost suspendata de catre procurorul in PCCOCS in temeiul art. 287-prim alin. (1) pct. 2) Cod de procedura penala, potrivit prevederilor caruia urmarirea penala se suspenda în cazurile în care nu este identificată persoana care poate fi pusă sub învinuire. La 18.07.2019 in adresa PCCOCS de reclamant a fost inaintata o cerere cu solicitarea reluării urmării penale nr. 2008990277 si scoaterea lui Clipa Oleg de sub urmarirea penala in cauza pornita pe art. 248 alin. (5) Cod penal. Potrivit raspunsului PCCOCS, datat cu 24.07.2019, lipsesc careva temeiuri legale pentru satisfacerea cererii. La 06.08.2019, in interesele lui Clipa Oleg, avocatul Vasile Pruteanu a depus o plingere (in ordinea art. 313 Cod de procedura penala), prin care a solicitat obligarea procurorului să lichideze încălcările drepturilor și libertăților omului prin reluarea urmării penale nr. 2008990277 si scoaterea lui Clipa Oleg de sub urmarirea penala in cauza pornita pe art. 248 alin. (5) Cod penal. La moment cauza este pe rolul judecatoriei Chisinau, sedul Ciocana la judecatorul desemnat cu atributiile judecatorului de instructie Constantin Damaschin.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR INCALCARI ALE CONSTITUTIEI PRECUM SI ARGUMENTELOR IN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMATII

14. In opinia reclamantului, prevederile art. 282 ale Codului de Procedura Penala, in care nu este limitat termenul mentinerii persoanei in calitatea de invinuit, contravin prevederilor Constitutiei, Conventiei europene pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sint neconstituționale și încalca grav drepturile fundamentale ale reclamantului, din care considerente se solicita verificarea constituționalității acestor norme prin prisma coroborării art. art. 16, 21, 23, 27, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova.

LEGISLATIA PERTINENTA

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 16. Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Articolul 21. Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

[...] (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. "

Articolul 27. Dreptul la libera circulație

(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară."

Articolul 28. Viața intimă, familială și privată

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 54. Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...] (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova

Articolul 1. Noțiunea și scopul procesului penal

(1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni.

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvîrșite, astfel ca orice persoană care a săvîrșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine

prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

(5) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivînd hotărîrea sa și informînd despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție.

Articolul 19. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

(2) Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sînt interesați în proces.

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțitului, învinuțitului, inculpatului, cît și cele care îl dezvinovătesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Articolul 66. Drepturile și obligațiile învinuțitului, inculpatului

(1) Învinuțitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală sau, după caz, instanța de judecată îi asigură învinuțitului, inculpatului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

[...] (2¹) Examinarea corporală, precum și prelevarea mostrelor de eliminări ale corpului sau a altor mostre biologice de la învinuțit, inculpat fără acordul acestuia se efectuează doar cu autorizarea judecătorului de instrucție. Aceste acțiuni nu pot fi întreprinse în locurile sau circumstanțele în care există riscul traumatizării învinuțitului, inculpatului sau riscul violării drepturilor omului.

[...] (5) Învinuțitul sau, după caz, inculpatul este obligat:

1) să se prezinte la citarea organului de urmărire penală sau a instanței;

2) fiind reținut, să accepte de a fi supus, la cererea organului de urmărire penală, examinării corporale și percheziției corporale;

3) să accepte, la cererea organului de urmărire penală, controlul medical, dactiloscopia, fotografierea, să dea posibilitate să i se ia, în temeiul autorizației judecătorului de instrucție, mostre de sînge, de eliminări ale corpului sau alte mostre biologice;

4) să fie supus, la cererea organului de urmărire penală sau a instanței, expertizei judiciare;

5) să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului organului de urmărire penală și ale președintelui ședinței de judecată;

6) să respecte ordinea stabilită în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea președintelui ședinței.

(6) Învinuțitul, inculpatul are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 178. Obligarea de a nu părăsi localitatea sau obligarea de a nu părăsi țara

[...] (3¹) Măsurile preventive prevăzute la alin. (1) și (2) pot fi dispuse pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuțitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pot fi dispuse pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuțitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.

Articolul 186. Termenul ținerii persoanei în stare de arest și prelungirea lui

[...] (6) În privința aceleiași fapte și aceleiași persoane, arestul poate fi aplicat, pentru ambele faze ale procesului penal, pe un termen de cel mult 12 luni cumulativ, pînă la pronunțarea sentinței de către instanța de fond.

Articolul 191. Liberarea provizorie sub control judiciar

[...] (3²) Măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuțitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuțitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.

Articolul 192. Liberarea provizorie pe cauțiune

(2³) Măsura liberării provizorii pe cauțiune poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.

Articolul 231. Calcularea termenelor procedurale

(1) Termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani.

(2) La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel.

(3) La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

(4) Termenele calculate pe luni sau pe ani expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni sau la sfârșitul zilei și lunii respective din ultimul an. Dacă această zi cade într-o lună ce nu are zi corespunzătoare, termenul expiră în ultima zi a acestei luni.

(5) Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

Articolul 255. Ordonanțele organului de urmărire penală

(1) În desfășurarea procesului penal, organul de urmărire penală, prin ordonanță, dispune asupra acțiunilor sau măsurilor procesuale în condițiile prezentului cod. Fiecare dintre acțiunile sau măsurile procesuale dispuse de către organul de urmărire penală se motivează, obligatoriu, în mod separat.

(2) Ordonanța trebuie să fie motivată și să cuprindă: data și locul întocmirii, numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește, cauza la care se referă, obiectul acțiunii sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia și semnătura celui care a întocmit-o. Ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă. Dacă organul de urmărire penală consideră că este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate în ordonanță.

(4) Dacă legea prevede că o acțiune sau o măsură procesuală trebuie să fie încuviințată, autorizată sau confirmată de procuror ori, după caz, de judecătorul de instrucție, un exemplar al ordonanței sau al actului procedural motivat rămîne la procuror ori la judecătorul de instrucție, care vor verifica obligatoriu dacă acestea au fost dispuse în condițiile legii.

Articolul 281. Punerea sub învinuire

(1) Dacă, după examinarea raportului organului de urmărire penală și a materialelor cauzei, procurorul consideră că probele acumulate sînt concludente și suficiente, el emite o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei.

(2) Ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: data și locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învinuire, precum și alte date despre persoană care au importanță juridică în cauză; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea comisă.

(3) În cazul în care învinuitul este tras la răspundere pentru săvârșirea mai multor infracțiuni care urmează a fi încadrate juridic în baza diferitelor articole, alineate sau litere ale articolului din Codul penal, în ordonanță se arată care anume infracțiuni au fost săvârșite și articolele, alineatele sau literele articolelor care prevăd răspunderea pentru aceste infracțiuni.

Articolul 282. Înaintarea acuzării

(1) Înaintarea acuzării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai tîrziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit.

(2) Procurorul, după stabilirea identității învinuitului, îi aduce la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire și îi explică conținutul ei. Aceste acțiuni se atestă cu semnăturile procurorului, învinuitului, avocatului și ale altor persoane care participă la această acțiune procesuală, aplicate pe ordonanța de punere sub învinuire, indicîndu-se data și ora punerii sub învinuire.

(3) După înaintarea acuzații, procurorul îi va explica învinutului drepturile și obligațiile acestuia prevăzute în art.66. Învinutului i se înmânează copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui. Acțiunile nominalizate, de asemenea, se consemnează în ordonanța de punere sub învinuire în modul prevăzut în alin.(2).

(4) Învinutul este audiat în aceeași zi în condițiile prevăzute în art.104.

3. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

- a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;
- b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;
- c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloace necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;
- d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzații și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzații;
- e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Articolul 18. Limitarea folosirii restrîngerii drepturilor

Restrîngerile care, în termenii prezentei convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți nu pot fi aplicate decît în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

4. Declarația Universală a drepturilor omului

Articolul 6

Fiecare are dreptul să i se recunoască personalitatea sa juridică, oriunde s-ar afla.

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Articolul 11

1. Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

5. Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative

Articolul 3. Trăsăturile și calitatea actului legislativ

(1) Actul legislativ are un caracter statal, coercitiv, general și impersonal.

te în
ivind
sub

(2) Actul legislativ trebuie să respecte condițiile legalității, accesibilității, preciziei și, o dată intrat în vigoare, este executoriu și opozabil tuturor subiectelor de drept.

Articolul 4. Principiile de bază ale legiferării

te în

- (1) Actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare.
- (2) Actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației.
- (3) La elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ se respectă principiile:
 - a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;
 - b) consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice;
 - c) transparenței, publicității și accesibilității.

uzei
rilor
a sa.
ului
ității
or la
iale,
ității.

Articolul 5. Condițiile generale obligatorii ale actului legislativ

- (1) Apărarea drepturilor, libertăților, intereselor legitime ale cetățenilor, egalitatea și echitatea socială, precum și compatibilitatea cu legislația comunitară constituie o condiție obligatorie a oricărui act legislativ.
- (2) Actul legislativ trebuie să corespundă următoarelor condiții:
 - a) să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, prevăzute la art.4;
 - b) să fie întocmit conform tehnicii legislative și normelor limbii literare;
 - c) să fie adoptat de autoritatea legislativă.

6. Hotărârea Curtii Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală

rii și
tru a
leași

10. [...] Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

7. Hotărârea în cauza Rotaru împotriva României din 04.05.2000

cate

[...] o norma este previzibila numai atunci când este redactata cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate - să își corecteze conduita", iar în cauza Sunday Times c. Regatului Unit, Curtea Europeană a decis că „[...] cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat.

ARGUMENTELE IN SUSTINEREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

i au
riva

Dispozițiile articolului 282 din Codul de procedură penală nu corespund cerințelor de calitate a legii, fiind contrare articolului 23 alin. (2) din Constituție.

are

Prin reglementarea expusă de legiuitor, în care nu este stabilită o durată maximă, organului de urmărire penală i s-a oferit dreptul de a menține persoana în calitate de invinuit o perioadă nelimitată în timp, care în esență vizează restricții la nivelul libertății individuale, ca drept fundamental, iar, în particular, afectează dreptul persoanei la libera circulație, la viața intimă, familială și privată.

nod

Astfel, libertatea individuală a persoanei, este afectată total sau parțial, în exercițiul său prin atribuire persoanei a calitatii de invinuit.

Acest fapt generează o situație de incertitudine pentru persoanele care au calitatea de invinuit, aceștia neavând posibilitatea de a-și adapta conduita și a-și apăra drepturile procesuale.

În opinia părții reclamante, normele juridice care reglementează calitatea de invinuit trebuie să respecte anumite exigențe de stabilitate, previzibilitate și claritate, iar neindicarea termenului de menținere a persoanei în această calitate determină o stare de incertitudine juridică.

De altfel, în jurisprudența sa Curtea Europeană a reiterat că persoana în privința căreia se desfășoară o procedură penală este în drept să beneficieze de o diligență, în special în partea ce ține de examinarea cazului său. Astfel, previzibilitatea actului normativ este în strânsă legătură cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea unei persoane, pentru o perioadă îndelungată, într-o stare de incertitudine referitoare la

rezultatul examinării cauzei (*cauza Nakhmanovich c. Rusiei, hotărârea 2 martie 2006, § 89, cauza Hajibeyli c. Azerbaidjanului, hotărârea 10 iulie 2008, § 51*).

Totodata, potrivit prevederilor art. 63 alin. (2) Cod de procedura penala:

(2) Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuít:

1) persoana reţinută – mai mult de 72 de ore;

2) persoana în privinţa căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul când i s-a adus la cunoştinţă ordonanţa despre aplicarea măsurii preventive;

3) persoana în privinţa căreia a fost dată o ordonanţa de recunoaştere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General şi al adjuncţilor săi - mai mult de 6 luni.

(3) La momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin.(2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuítul reţinut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privinţa lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menţinere în calitate de bănuít mai mult de 3 luni, ofiţerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuítul despre aceasta.

(4) Organul de urmărire penală sau instanţa de judecată, constatând că bănuíala nu s-a confirmat, este obligată să elibereze bănuítul reţinut sau să revoce măsura preventivă aplicată în privinţa lui pînă la expirarea termenelor indicate în alin.(2), dispunând scoaterea lui de sub urmărire.

Deci, în timp ce calitatea de bănuít este limitată în timp, ca de altfel, şi măsurile preventive, care pot fi aplicate bănuítului, învinuitului (obligarea de a nu părăsi localitatea, obligarea de a nu părăsi ţara, liberarea provizorie pe cauţiune, liberarea provizorie sub control judiciar - *cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvîrşirea unei infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pot fi dispuse pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvîrşirea unei infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani, arestul - pe un termen de cel mult 12 luni cumulativ, pînă la pronunţarea sentinţei de către instanţa de fond*), în art. 282 din Codul de procedură penală, nu este specificat cit timp persoana poate fi menţinută în calitate de învinuit. ?

În consecinţa, reclamantul considera ca neindicarea termenului de menţinere a persoanei în calitate de învinuit constituie o omisiune legislativă contrară Constituţiei, iar această omisiune este cea care generează, *eo ipso*, încălcarea dreptului constituţional al persoanei de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle.

V – CERINTELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. Reclamantul solicită:

1. A admite excepţia de neconstituţionalitate

2. A declara *neconstituţional* articolul 282 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, în partea ce ţine de *omisiunea* de a reglementa durata maximă a menţinerii persoanei în calitate de învinuit.

VI – LISTA DOCUMENTELOR

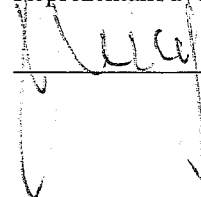
16. Toate actele ce confirmă cele indicate în prezenta sesizare sînt anexate la materialele cauzei aflate pe rolul Judecatoriei Chisinau, sediul Ciocana la judecatorul desemnat cu atribuţiile judecatorului de instrucţie Damaschin Constantin.

VII – DECLARAŢIA ŞI SEMNATURA

17. Declar pe onoare ca informaţiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sînt exacte.

Municipiul Chisinau
10 noiembrie 2019

Reprezentant/ayocat

Pruteanu Vasile

ÎNCHEIERE

de ridicare a excepției de neconstituționalitate

m.Chișinău
Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
Instanța compusă din
Președintele ședinței, judecător
Grefier
Cu participarea
Procurorului
Avocatului

05 noiembrie 2019

Constantin Damaschin
Aurelia Borta

Ion Brînza
Vasile Pruteanu

judecând în ședință de judecată închisă cererea depusă de avocatul Vasile Pruteanu în interesele petiționarului Clipa Oleg cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 282 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa durata maximă a menținerii persoanei în calitate de învinuit,

a constatat:

La 08 august 2019 în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a parvenit plîngerea depusă de avocatul Vasile Pruteanu în interesele petiționarului Clipa Oleg, prin care se solicită obligarea procurorului să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului prin reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2008990277 și scoaterea cet. Clipa Oleg de sub urmărire penală în cauza penală, pornită în baza art. 248 al. (5) din Codul penal.

În ședința de judecată din 10 octombrie 2019 avocatul Pruteanu Vasile, care acționează în interesele petentului Clipa Oleg, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 282 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa durata maximă a menținerii persoanei în calitate de învinuit, prin prisma art.art. 21 și 23 din Constituția Republicii Moldova.

Procurorul, Brînza Ion, a solicitat respingerea cererii, considerînd-o ca neîntemeiată.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea avocatului ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 7 al. (3) din Codul de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Potrivit prevederilor art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.(4) alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;
- 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Din conținutul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că se invocă neconstituționalitatea dispozițiilor cuprinse în textul art.282 din Codul de procedură penală, care urmează a fi supus procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 21, 23 din Constituția Republicii Moldova.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă:

- Normele procesual-penale cuprinse în art.282 din Codul de procedură penală, vizate în sesizarea depusă de apărătorului Pruteanu Vasile, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.
- Excepția este ridicată de către apărătorul Pruteanu Vasile, care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale petentului Clima Oleg;
- Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.
- Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016.

Totodată, ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, instanța va dispune suspendarea procesului în legătură cu ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată va dispune admiterea integrală a cererii avocatului Pruteanu Vasile care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale petentului Clima Oleg privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor cuprinse în textul articolului 282 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa durata maximă a menținerii persoanei în calitate de învinuit, care urmează a fi supus procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 21, 23 din Constituția Republicii Moldova, și va dispune sesizarea Curții Constituționale, cu suspendarea examinării cauzei.

Totodată, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea avocatului Pruteanu Vasile, și materialele cauzei.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile art.art.7 alin.(3), 20, 342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, instanța de judecată, -

dispune:

Se admite cererea depusă de avocatul Vasile Pruteanu în interesele petiționarului Clima Oleg cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 282 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa durata maximă a menținerii persoanei în calitate de învinuit, care urmează a fi supus procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art.art. 21, 23 din Constituția Republicii Moldova,

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității dispozițiilor cuprinse în art. 282 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de omisiunea de a

reglementa durata maximă a menținerii persoanei în calitate de învinuit, în raport cu art.art. 21, 23 din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă procesul judiciar pe cauza nr.10-1362/2019 la plângerea depusă de avocatul Vasile Pruteanu în interesele lui Clipa Oleg, în temeiul art.313 Cod de procedură penală.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea avocatului Vasile Pruteanu, și materialele cauzei nr.10-1362/2019.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Președintele ședinței, judecător

Constantin DAMASCHIN